

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale Inscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei

Pe 6 luni . . . 280 Lei

Pentru străinătate 1000 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Grija de cei umili

(+). Rânduială mai pre sus de mintea omenească așa vrea, ca între muritori să fie deosebiri de sănătate, de avere, de talent, de rang social, și multe altele. Pronia cerească pretinde însă ca cei mai bogat înzestrați — în orice privință ar fi aceasta — să țină seama de vorba sfântă: Ce ai ce nu ai primit? și, smerindu-se în fața Dătătorului a tot binele, să fie înțelegători și dânsii cu cei mai puțin favorizați, și gata oricând să le vină într'ajutor. Lipsurile sunt doar nenumărate. Dar și posibilitățile de a li-se face față. Dacă este bunăvoință la cei cărora nu le-ar lipsi puțin.

Sutașul roman, lăudat și ascultat de Mântuitorul, rămâne pildă veșnică de imitat. Are slugă greu bolnavă, care nici nu-i de neamul său. După drepturile ce avea, și după vederile vremilor acelora, îi sta în voie să-l arunce 'n drum, pieririi, fără milă, și nepăsător. N'o face însă, ci să îndreaptă spre Nazarineanul făcător de minuni. Și Mântuitorul îi ascultă ruga clădită pe smerenie, credință și dărnicie largă — zidise sinagogă Jidovilor — și-l vindecă sluga.

Lumea-i plină de creaturi umile: Cerșitori, muncitori cu palma, roboțași, zileri, slugi și slujnice. Vor fi printre ei multe suflete înăcrite (ca printre „leat“urile din armată). Vina însă nu-i numai a lor. Ba de cele mai multe ori se poate spune că vinovații principali sunt norocoșii soartei, puternicii, lângă cari, ori sub al căror călcăiu, le-a fost dat să trăiască; mai bine zis (de atâtea ori): să tânjască. Căci stăpânii, orice haină ar purta, orice slujbă ar îndeplini, de orice bunuri lumești și puteri ar dispune, pot fi părinți ori călăi pentru cei ce stau cumva, de vole ori siliți de împrejurări, sub mâna lor.

Făptura omenească, oricât de umilă ar fi ea la vedere, pentru orice minte creștinește cugetătoare, e o valoare veșnică, mai de preț decât toată creațiunea materială a tuturor universurilor. Privit în această lumină, sărmanul fără carte, fără căsuță, fără moșioară, fără „maniere fine“, cu obrazul brăzdat, cu mâinile crepate, cu hainele ponosite, desculț, bănuitor, zăbavnice și la vorbă și la treabă, e, cu toate acestea, un semen al meu, la care trebuie să mă plec cu caldă simpatie, cu superioară și iluminată înțelegere, pentru a-i duce soare în noaptea lui, razim în clătinarea lui, întărire în sfârșeala lui: conștiința că, în lumea asta mare și plină de minunății și bunătați a lui Dumnezeu, are și el un loc și un rost cu înțeles vrednic de-un om. Care loc are de ce să-l cinstească, și pentru plinirea cărui rost are de ce să ostentiască, și chiar să se jertfească. Cei umili le lămurește însă acest mare adevăr al trăirii creștine numai bunătațea luminată a stăpânilor de cari atârână, de cumva n'au avut norocul — și câți au putut avea acest noroc? — de a fi făcut ucenicie de sfințenie în apropierea vre-unui apostol fără de arginți a lui Hristos Dumnezeu.

Toți s'au abătut...

Suntem în drept să ne întrebăm: care principii, care sisteme filosofico-sociale, care lozinci și directive sunt ducătoare la scop, spre a liniști și ferici popoarele, națiunile, țările, omenimea?! Totalitarism? Democrație? Socialism? Naționalism? Bolșevism? Egalitate? Diferențiere? Dominația și conducerea tuturor, prin o „rasă superioară“? Uniune de țări și națiuni pe regiuni? Pe continente? Constituire de sfere de influențe a câtorva mari, viitori victorioși, asupra celor mici, viitori învinși? Asigurarea de „spații vitale“ în favorul tuturor, în mod echitabil, ca toți să aibă, și să ajungă tuturor? Ori numai în favorul națiunilor mari, numeroase, spornice, omițând pe celea mici, nevoieșe, în servitutea celor mari și tari?!...

Iși ridică capetele și dau din coate și din picioare să-și facă loc, se încruntă egemonii rasiale, egemonii continentale, egemonii mondiale, panamericanism, panslavism, (=pan-ortodoxie), stăpâniri, imperialisme, pe bază de afirmativă superioritate culturală, de organizare și de administrare, exagerări și utopii, pretexte și egoisme, lăcomii și sete de subjugare: fariseism de protecție și ocrotire, cu dedesupturi de tiranie și planuri de înghițire, ateism, materialism exclusivist și raționalism deșanțat, necredință și păgânism, constituționalism și absolutism, fanatism și nepăsare...

Cei amenințați se apără, încearcă să reziste. Strigăte de protestare, evocarea dreptului la viață, a principiului de egalitate, provocare la drepturi istorice, geografice, etnice, zvârcoliri. Apoi pretenții de despăgubiri pentru „nedreptățile din trecut“, colonii și interese vitale, economice, comerciale, industriale, discutarea tuturor în contrarietate și contradicțiune, propagandă tendențioasă, necruțând bani și personal, omițând orice morală, tendințe de acaparare economică, bancară, comercială, agrară, industrială, războiul nervilor. La unii luptă pentru viață, pentru existență, la alții sete de dominare, de exploatare, de omnipotență. Apărări, reacțiuni cu pedepse, cu forțarea conștiințelor, cu cazne, cu dețineri, deportări (vechiul pahod na Sibir), execuții cu împușcare (cu revolverul în ceafă), cu spânzurare, dispariții.

Neînțelegeri, desperecheri, pedepse, foc și pârjol; și între cetățenii aceleiași țări și națiuni, „patrioți și trădători“, invălmășală, distrugere, și moarte la hotare, invălmășală, distrugere și moarte acasă. Scufundări fantastice pe mări, rafale, incendieri, căderi, prăbușiri nenumărate în aier, bombe de pe ape, bombe din aier, bombe de pe uscat... Iată civilizația, iată știința, iată activitatea, hărnicia cultura, bravura omului modern, omului

din secolul al XX-lea! Se poate ascunde mult hulitul evul mediu, cu inchișiunile sale față de acest ev luminat, civilizată, emancipat!...

Cum le vom liniști? Cum le vom împăca? Cum le vom armoniza? Cum le vom descurca? — pe toate aceste grozăvii, vâl-mășeli, pustiiri falșități și vrăjmăși, îndrăcite, apocaliptice?!

...Întrebări și probleme, cari așteaptă răspunsuri bazate pe adevăr, pe dreptate, pe bunăcredință, cinste și omenie, pentru toți și toate, nu numai pentru unii; fără învinși și învingători, fără privilegiați și pedepsiți, fără restricții și dedesupturi, fără rezerve secrete, fără retăceri și pândiri, fără sofisme și falșități, fără rafinerie, fără trufie, fără tiranie; fără gând de răzbunare ori de revanșă. Nu cu teorii fantasmagorice, ci cu dispoziții practice, lucrătoare în viață, durabile și binechibzuite, sincere.

Răsboaiele sunt urmările fărădelegilor, lăcomiilor la ce e al altuia, comise din partea domnitorilor și conducătorilor de țări și popoare. Incheierile de pace, ca să se îndrepteze stările războinice, și să fie asigurată pacea în viitor, trebuie să se bazeze pe dreptate, pe moralitate. Indepărtarea de Dumnezeu și de poruncile Lui, aduc inomis iară și iară, răsboaie. Aceasta lipsește omenimii și mai ales conducătorilor ei: moralitatea creștină. Ci lăpădarea de descoperirea dumnezeiască și urmarea pornirilor animalice; a unor păreri omenești izvorite din animalism; rătăcite și lipsite de spiritul dumnezeiesc, ca și când omul n'ar fi zidit „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu“, ci ar avea numai trup și numai interese materiale, trupești. Acestea stăpănesc. Se susține, că în politică, în diplomație nu se cere etică, cinste, morală. Enormă rătăcire și falșitate!

Nu numai indivizii, dar și societatea, sunt supuși voinții și legilor dumnezeiești. Indivizii nu numai în lucrările lor particulare, ci — și mai ales — în lucrările lor oficiale de legiferanți și exercitori ai legilor și a tuturor acțiunilor de interes public, sunt răspunzători în conștiință — adica lui Dumnezeu — de toate dispozițiile, acțiunile, de toată procedura lor. Deci și în politică și în diplomație obligă morala creștină. A clădi în sens contrar, pe cale contrară, înseamnă a clădi pe nisip — și precum averea câștigată prin fărădelegi și strâmbătați nu stă, ci se distramă, așa și isprăvile publice, sociale, naționale, de sfat, se năruie: viața, bunăstarea, tihneala, pacea se tulbură, încetează, se distrug, dacă nu se bazează pe morala creștină, pe dreptate, pe Dumnezeu.

Ca să putem beneficia de pace stator-

nica — sau batremi cât de cât statornică — de o „eră nouă mai bună“, de tihneală și de liniște, de progres, de cultură și civilizație, trebuie, ca: atât în viața particulară, cât și în aceea publică, oficială, politică, diplomatică, dela opincă și bocanciu, până la rege, împărat, sau orice conducător și căpetenie, să fie observată porunca a zecea dumnezeiască: „să nu poțtești... nici pământul... nici un lucru al deaproapelui“; a șaptea: „să nu furi“, — „ce ție nu-ți place altuia nu-i face“ — și toate zece porunci dumnezeiești, întregite cu cele 5 bisericesti — cu strictete. Pentru că: „De n'ar zidi Domnul casa, îndesert s'ar osteni cei ce zidesc. De n'ar păzi Domnul cetatea, în zadar ar priveghia cel ce păzește“. (Ps. 126).

— Deocamdată: „Toți s'au abătut, împreună netrebnci s'au făcut“. — Până când?

Prof. Cornel Andrea

Să știm să iertăm

Rugăciunea „Tatăi Nostru“ este singura rugăciune pe care ne-a dat-o chiar Mântuitorul, cuvânt cu cuvânt. — Fiecare rând din această rugăciune cuprinde cel puțin una din dorințele fiecăruia dintre noi.

Mântuitorul nu cere nimic, în această rugăciune, pentru El, care s'a răstignit pentru noi, pentru iertarea păcatelor noastre — totul pentru Tatăl ceresc — Tatăl lui și al nostru.

Acest Tată ne dă nouă, tuturora, pâinea cea de toate zilele și ne iartă de șapte ori pe zi greșelile noastre, păcatele noastre, răutatea noastră.

Noi păcătoșii, n'am înțeles până acum să iertăm celor ce ne greșesc nouă, vrem totul numai pentru noi.

Ca să putem ierta trebuie să fim buni, să credem la necazul și suferința aproapelui, să uităm urile, durerile ce ne apasă și în taină ne chinuesc pe rând și pe toți.

Este o chestiune nu numai de bun simț, ci și de dreptate, să fim îngăduitori față de cei ce ne jignesc, prin înfățișarea, prin vorbele, prin purtările, ori prin faptele lor. — Răsplata și o iau înșiși, prin sine, dacă ne păstrăm bunul cumpăt.

Este o mare nedreptate, și ne facem urgiși, în fața lui Dumnezeu, dacă respingem pe cei ce-și mărturisesc vina și fie pe față, fie prin evidente semne de căință, cer iertare. — Este cumpănit numai acela care nu răspunde la lovitura ce i se dă, și nu ține seama de ceea ce-l jignește pe el însuși.

Este știut că, atunci când faci altuia bine, te simți mulțumit sufletește, dar cea mai mare mulțumire sufletească, ce o poate simți un om, este atunci când faci bine celor ce ți au greșit sau te-au jignit.

Gândind așa și făcând la fel, toți vom fi împăcați între noi, deoarece în fața lui Dumnezeu numai cel împăcat cu toți, poate să stea.

Nu mai dacă iertăm oamenilor ce le fac unii altora, Dumnezeu ne va ierta greșelile noastre (Mat. 6, 14). — Nu vom putea niciodată să înțelegem înțelepciunea acestor rânduri, dacă noi ne credem pe noi înșine mai buni decât cei din jurul nostru și această lipsă de smerenie din partea noastră ne orbește și ne credem mai presus de orice greșală.

Mânia, de multe ori, ne ia dreapta judecată și ne socotim cu mult mai nedreptățiți decât suntem adevărați.

Tot ce este omenesc greșește, de aceea nu te socoti tu în afară de această regulă și iartă din tot sufletul celor ce ți-au greșit și roagă-te Celui de Sus să-ți facă parte de prilejuri de a putea ierta, căci numai așa și tu vei găsi îndurare în ceruri, din partea Tatălui ceresc.

Să ne aducem aminte că una din cele opt fericiri este și aceasta: „Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fiii lui Dumnezeu“ (Mat. 5, 9), și deci să nu întindem

dușmănia noastră, ci să o curmăm prin împăciuire și prin ertare. — Cine poate să ierte are gândul apropiat de Dumnezeu. Numai cei depărtați de cele sfinte au inimă împietrită la greșelile semenilor lor, și Dumnezeu le trimite acestora și multe necazuri pe cap.

Căpitan Ioan G. Alecsa

Biserica și premilitarii. Menținerea ca națiune în Dacia Traiană a poporului românesc, se datorește legăturii lui strânse cu Biserica lui Isus Hristos. Acest popor statornic în credință, n'a vrut să priceapă nici când o manifestație de bucurie în zilele serine de libertate, sau protest în zile de restriște, decât sub aripile ocrotitoare ale Bisericii. La umbra ei, prin lacrimile credinței izbăvitoare, își cerne în rugi fierbinți toată amarăciunea ce-l frământă și tot acolo înțelege să-și înceapă orice bucurie. Chiar înflăcăratele cuvinte de Țară și Neam, în sufletul lui răsună ca ceva incomplet fără acel de Biserică. Dar dacă suntem pe deplin convinși că Bisericii îi datorăm totul, ca dărzenie românească, eroism cu care ostașul nostru uimește lumea, răbdare cu care întrecem orice armată de pe glob, și chiar limbă și port, de ce încercăm să ne abatem dela acest drum, prin fixarea unor programe contrare legii minții Neamului nostru, și deci cu totul străine de firea acestui Neam? De ce să copiem după alții programe adoratoare de sport, negliând complet aproape partea educației sufletești? Și de ce aceste sisteme riscante să le experimentăm, tocmai în aceste vremuri, pe spatele tinerilor nostri premilitarii de cuminența căror tineri ne legăm viitorul Țării și al Neamului?

Câtă durere vibrează în seria acestor întrebări, numai preotul dela sate le poate simți în dimineața fiecărei Dumineci, când în vreme ce toată lumea creștină, îmbrăcată sărbătorește, se îndreaptă cu pietate înspre Biserică, tot atunci tinerii premilitarii incolore nați pleacă la câmpul de instrucție, cântând

FOIȚA „UNIRII“

La altarul Tău, o Doamne

De ni-e dor de viață nouă,
De suntem robiți de foame,
La altarul Tău, o Doamne,
Dragostea se împarte nouă.

Averea și sărăcia,
La altarul Tău, o Doamne,
Milă cer, și le dai pâine,
Trup ce naște veșnicia.

La altarul Tău Isuse
Vraja Atotputinței Tale
Naște sfinți, și ntoarce'n cale
Pe cari iadul îi cuprinse.

Din altarul Tău, Preasfinte,
Izvorește apa vie,
Care'n murmur se îmbie
Celor ce iubesc fierbinte.

Petru Anca

Patriotism luminat

Ceva în legătură cu o tipăritură nouă¹⁾

O problemă pururea actuală, dar în chip cu totul deosebit, în zilele de răsruce pe

1) Dumitru Neda: Patriotism luminat. Bibl. A. G. R. U. Tip. Seminarului, 1944, pg. 126, Lei 80.

care le trăim astăzi. Această mult discutată și foarte adeseori controversată chestiune o desbate cu multă abilitate și pătrundere, Păr. Neda, în cartea cu titlul de mai sus.

Se dau multe înțelesuri patriotismul și, din nenorocire, cele mai multe sunt false. Cea mai mare parte din concepțiile despre patriotism, în loc să-i mențină esența virtuții care-i formează genul proxim, îl apropie de păcat; în loc să fie o iubire sinceră, caldă și jertfelnică față de neam, nație — Patrie, pământul mării familii a neamului; iubire reglementată de Rațiunea divină — mai de grabă este ură față de aproapele, străin și de alt neam, comandată exclusiv de către instinct, rasă și sânge.

Patriotismul nu poate avea decât sens pozitiv, așa după cum are și virtutea iubirii din care izvorește; este constructiv și consistă într'un aport real, afectiv și efectiv, pe care insul îl aduce, chiar și cu jertfa supremă, colectivității naționale, aceeași dealungul timpului, și realității cuprinse în cadrele spațiale, adică teritoriului național. Mulți nu văd aci esența patriotismului. Ei cred că patriotism înseamnă ură, deprecierea, injosirea prin minciună, interlanța și prigoana altor naționalități, și nici prin minte nu le trece că, în realitate, Patria sau Națiunea lor, din acest fals patriotism, mai mult pierde decât câștigă. Or, din patriotismul adevărat, Patria, în chip necesar trebuie să câștige, să crească, să progreseze. Dacă ni s'ar cere să definim patriotismul, i-am spune că este cea dragoste efectivă față de neam și patrie, prin care se

înfăptuiește binele neamului, chiar și cu prețul celui mai mare bine personal, care este viața. Cei ce nu sunt capabili de jertfă, nu pot fi patrioți, ci patiotarzi de bulevard, cafenea, sau de 10 Mai, adică flecari. Semnul caracteristic al patriotismului este prezența liber consimțită a jertfei față de neam.

Patriotismul izvorește în chip natural în fiecare suflet normal și se dezvoltă prin educație. În sufletele anormale sau deformate printr'o educație nefastă, patriotismul se stinge sau este falsificat și înlocuit cu surrogatele umanitariste, din care nu lipsește deloc prețul față de națiunea proprie. Spunem că patriotismul se dezvoltă prin educație și, în chip deosebit, prin Religie, în care-și găsește însăși temelia și norma. Din acest fapt putem trag o concluzie de o falsitate patentă și anume, că: unele religii sunt mai patriotice decât altele; ba, că ar exista o religie — catolică — care nu favorizează patriotismul fiindcă esența ei este universalistă, adică lipsită de particularismul local.

Ceice glăsuesc astfel dovedesc o formidabilă ignoranță de principii și de fapte. De principii, fiindcă patriotismul și religia sunt realități cari se găsesc pe două planuri esențial deosebite — natural și supranatural, — deși cu hotăritoare influențe mutuale. Nu există religie a cărei esențială menire să fie realizarea fericirii vremelnice a unei națiuni fiindcă aceasta n'ar fi altceva decât patriotism; pe cum nu există patriotism a cărui efect esențial să fie salvarea eternă a sufletului, viziunea beatifică a lui Dumnezeu.

cântece cu flori și mândre, pentruca atunci când creștinii reculeși sufletește ies dela biserică, să-i reîntâlnească grupuri în fața cârciumei, unde de multeori își termină programul în chiote, și uneori în beții.

Oare programul P. P. nu ar avea o înfățișare mai românească, dacă unul dintre punctele lui ar fi „Ascultarea Sf. Liturghii și a predicii în fiecare Duminecă”? Ba chiar răspunsurile la Liturghie să fie date de corul P. P. format din acești tineri dornici de a cânta în biserică. Chiar prin înlocuirea celor 1000 m. fugă, cu ascultarea Sf. Liturghii, rămânând de executat 500 m., tineretul și prin el Țara și Neamul, ar obține un câștig mult superior față de pierdere.

Cunosc sate, unde în lipsa inv. mobilizat, educația subcentrelor compuse de 50—90 tineri premilitari, o face un caporal cu 4 clase primare. Și ce educație sunt în stare să facă acești oameni simpli, ne putem închipui. Deaceia ar fi de dorit ca răul să fie înlăturat până nu-i prea târziu, lăsând partea sufletească a tineretului nostru tot în grija preotului, direct pregătit pentru acest lucru. Altfel, norii de blăstăm ce s'au abătut asupra noastră, vor fi împreunați cu alții și mai înfiorători, cari ne vor distruge. (Pr. I. Pol)

Cine poate împăca lumea?

Spre bucuria obștească, Ministerul de Interne în înțelegere cu conducătorii „Astrei”, a dat dispoziții ca în cadrele unor conferințe să fie lămurită opinia publică asupra evenimentelor ce străbate neamul nostru. Pr. On. Domn Președinte al „Astrei”, plasa Iernut, Ioan Roman, protopopul nostru, între celelalte subiecte ne-a comunicat și următorul: „Singură iubirea lui Hristos poate împăca lumea”.

Credem a fi unanimă părerea, că acest subiect exprimă un adevăr, ce nicicând nu a fost așa actual ca în zilele ce trăim. Ministerul și conducerea „Astrei”, își dau seama că o pace statornică, numai prin intervenția

fiindcă aceasta ar fi Religie. Totuși o Religie cărui element esențial este supranatural, impune — după suprema dragoste față de Dumnezeu — chiar și suprema dragoste față de neam, în numele aceluiasi Dumnezeu, care impune să se dea împăratului ceea ce este a împăratului. Astfel religia nu poate fi separată de patriotism; pecum nici adevăratul patriotism nu poate fi scos din sfera de influență a Religiei, unde-și are temelia și lumina.

De fapt nu există religii apatriotice. Iudaismul, Budhismul, Mahomedanismul, până și politeismul — toate își aveau zeii patriei; astfel tradarea față de patrie era socotită ca o gravă ofensă adusă zeilor patriei.

În ce privește Catholicismul? orbii văd, surzii au început să audă, demonii încep să fugă, iar pietrele strigă: îndoiala față de patriotismul catolicilor scufundă în ridicol iremediabil pe toți donchișoții cari și-o însușesc. Irlandezii, Spaniolii, Germanii, Francezii etc. Catolici, nu sunt patrioți?

Dar să venim la miezul problemei. Românii catolici oare sunt mai puțin patrioți decât ceilalți Români? Chiar și numai formularea acestei ipoteze constituie a colosală împietate față de istoria biseculară a Bisericii Unite și față de memoria marilor stegari ai generației Unirii noastre politice. Inochentie Micu, Petru P. Aron, S. Micu, Gh. Șincai, P. Maior, S. Bănuțiu, V. Lucaciu, Gh. Coșbuc, Dr. I. Rațiu, Gh. Pop de Băsești, T. Mihali etc., credem că au fost buni patrioți. Or, ei au fost catolici.

iubirii lui Hristos se poate stabili. Fără iubirea lui Hristos nu există pace în lume. Istoria de două mii de ani confirmă acest adevăr. Conducătorii războiului actual, nu sunt nici ei străini de această convingere. Frontul nostru și al aliaților noștri întins dela o margine a Europei la alta, apără contra păgânilor „crucea și legea”. — Președintele Statelor Unite, pe undele electrice ale postului de radio, cere ajutorul lui Dumnezeu în lupta ce o poartă — zice-se — pentru adevăr și dreptate. Conducătorii Marii Britanii, apelează la fel, la sprijinul Cerului. Mareșalul Stalin — știe Dumnezeu din ce gând — a redeschis bisericile, pentru a se da mărire lui Dumnezeu. În ce ne privește pe noi Români, stema țării ne impune să-l avem pe Dumnezeu de ajutor în toate și nimic să nu săvârșim fără ajutorul lui. În credință ne-am născut, în ea viem și fără ea nu putem exista. Am avut în toată vremea cărmuitori cu frica lui Dumnezeu, și-i avem la fel și astăzi. Legiunile noastre sunt plămădite în spirit creștin și suntem mândri, când cauza biruinții noastre în actualul războiu se pune în legătură cu îndurarea lui Dumnezeu. Salutăm cu satisfacție dispozițiunile On. Minister de Interne, care și îndrumă funcționarii la biserică. Am rămas plăcut mângăiați ascultând la posturile noastre de radio, cuvântul Dlui Ministru al marinei prin care se imploră ocrotirea vitejilor noștri marinari, din partea Patroanei apelor noastre „Pr. Curata Fecioara Maria”. — Patronii cerești ai diferitelor noastre arme de războiu, sunt garanța biruinței unei Români creștine.

Dacă între noi vor mai fi și români, cari s'au abătut dela credința creștinească a strămoșilor noștri, îi lăsăm să-i judece lumea de bine. Celor cari ocolesc Biserica le amintim, că părinții și strămoșii noștri, și-au conservat crezul național înfrățindu-l cu cel creștin. Pe unii domni refugiați și evacuați, cari au deviat dela crezul țării, îi facem atenți, că lipsa lor dela biserică și dela orice manifestație na-

Această chestiune o desbate fin și cu tâlc cartea Păr. Neda. Noi n'avem să facem Păr. Neda nici un elogiu, fiindcă, Românii cititori cunosc foarte bine scrisul și ușurința cu care Păr. Neda știe lămuri cele mai spinoase probleme. Cunoștințele atât de vaste și variate, deprinderea îndelungată cu mânuirea condeiului, perpicacitatea deosebită cu care d-sa „lovește cuiul în cap”, fac ca scrisul sf. Sale să fie accesibil celor mai mari și mai variate masse de cetitori.

Cartea de față aievea face lumină în întunerecul noțiunii de „patriotism”. Concretizarea întregii doctrine o face în capitolul: „Sfântul Pavel ca fiul neamului său”; iar evocarea icoanei *Mucenicului ideii naționale* — I. Micu Klein, grătește tuturor nedumeriților, îndoielnicilor și cu deosebire celor ce-și umplu punga din monopolizarea patriotismului pentru orice religie dacă nu este catolică.

E imens numărul patrioților noștri neluminați, care însă nu se ostensesc a vorbi și a da lecții de patriotism. Acestora, cartea Păr. Neda le va fi absolut necesară, la această răsruce de valorificare a patriotismului.

I. Miclea

Lucruri bune. La Cetatea de Baltă, credincoșii pâr. V. Popa, în frunte cu notabilitățile, au avut Duminecă, în 25 Iunie, o zi de reculegere în care mulți s'au apropiat de Sf. Taine pentru ca Domnul să ne dea pace. A predicat Păr. Dr. Simion I. Crișanu dela Blaj.

țională și creștină strică nu numai țaranului nostru, care se scandalizează văzând că „dela oraș nu merge la biserică”, ci strică țării, slăbind prin purtarea lor încrederea în darul lui Dumnezeu. Ospitalitatea poporului nostru s'o răsplătească, cu cinstirea a ce are mai scump acest popor cinstit: casa lui Dumnezeu. Să nu scandalizeze, căci știut este că decât a produce scandal „mai bine este a lega o piatră de moară de grumaz și...” a se înturna de unde a venit. Soldatul ingenuche în fața altarului și jură că pleacă la luptă pentru „cruce și neam” — Să nu-l scandalizăm, că-și pierde avântul în război. Duhoarea mucegăită a orașelor să nu strice atmosfera simplă și curată a satelor, ci s'o nobilizeze cu parfumul cinstei și a onoarei orașenești.

E timpul să dispară din mijlocul nostru semănătorii de necredință. Lumea și-a dat seama că o armonie între neamuri poate exista numai trăind în dragostea lui Isus Hristos. Lășind iubirea lui Hristos în sufletele noastre, putem aștepta cu încredere pacea mult dorită. Secerișul se arată a fi bogat — secerători harnici să avem.

Pr. Ioan Cerghizan

Realitatea-i mai cumplită decât închipuirea. Luptele ce se dau în Normandia, după cum scriu reporterii de războiu, întrec în grozăvia lor orice putere de descriere și chiar și de închipuire. Îngăduie, totuși, omului înfiorat, o privire în viitorul ce așteaptă pe supraviețuitorii acestui uragan infernal.

Copleșiți de știrile zilei, și răsfoind *Gog* al lui *Giovanni Papini*, dăm acolo peste o pagină de-un dramatism sguđuitor. Genialul neconvertit și scriitor de renume mondial, cu mult înaintea actualului incendiu ce a învăluit întreg globul, dă dovadă de-o intuiție fără pereche când scrie:

[...] „Înainte ca secolul nostru să ajungă la jumătatea sa, vom avea un îngrozitor război intercontinental, care va distruge cel puțin trei sferturi din neamurile omenesc. Tehnica războiului aerian și-a războiului chimic, care va face progrese noi și înspăimântătoare în anii ce vin, va suprima deosebirea de veacuri dintre combatanți și civili. Cele mai mari metropole din lume vor fi distruse, orașele mici dărâmate și depopulate, centrele de înaltă cultură făcute cenușă și împrăștiate, zonele industriale nimicite. Când războiul — sau mai bine zis sinuciderea popoarelor în massă — se va sfârși (din lipsă de gaze și de explozibile), nu vor mai rămâne pe planetă decât câteva zeci de milioane de ființe înfricoșate și înfometate, originare din regiunile cele mai sărace și mai puțin civilizate. Intelectualii, șeii, inginerii, vor fi toți morți și superstițioșii semi-barbari nu vor fi în stare să reconstruiască nici măcar aproximativ civilizația pe care ei n'o cunoșteau decât pe dinafară. Pârghiile principale de comandă vor fi pierdute, secretele puterii și ale științei ignorate sau uitate. Și supraviețuitorii, stând pe vine între ruinele bisericilor și uzinelor, vor arde, ca să se încălzească, bibliotecile scăpate de incendiu.

„Încet, încet, cele din urmă instrumente se vor strica și oamenii nu vor fi în stare să facă altele. Mașinile ruginite și rupte vor acoperi noile pustiuri cu stârvurile lor, dar nimeni nu va reuși să le facă la loc sau să le reproducă. Înainte ca secolul să se sfârșească, bandele supraviețuitorilor, neputincioși să învieze opera celor morți, vor recădea în starea de sălbătăcie. În pădurile care vor crește pe câmpiile necultivate, triburi bunuitoare și ostile vor rătăci căutând puțină hrană. În

mai puțin de cincizeci de ani, Europa orgolioasă de știința sa și America mândră de bogăția ei, vor fi populate de clanuri de neoprimitivi, care vor fi uitat înflorirea efemeră a civilizației dintre secolul al XVIII-lea și al XX-lea. Și atunci va reîncepe un lung și obositor ciclu al istoriei universale“.

Se vor împlini prevederile sinistre ale lui Papini? — Cel Atotputernic aibă milă de omenirea păcătoasă!

Ora de religie

O demonstrație practică în domeniul școlii active, ținută la Academia teologică din Blaj*)

Ședința fiind rezervată discuției, copiii lipsesc. Introducerea o fac astfel:

Domnilor clerici, există un raport strâns între școala activă și religie. Școala activă găsește educația intelectuală mult avansată în paguba educației morale, care schioapătă chiar în urma educației fizice, care acum, în timpul din urmă, datorită acțiunii întreprinsă de școala activă, și-a câștigat drepturi în opinia publică. Astfel s'au dus timpurile, când era un delict jocul. Mi-aduc aminte cum înfundam noi curțile când trecea pe uliță d-nul învățator, să nu ne surprindă la săniat. Astăzi, școala însăși organizează jocuri, sport, întreceri.

Dar educația morală e oia cea pierdută a școlii active. Și cel mai puternic mijloc de a o regăsi și a o face să triumfe, e religia. Și, cum și dv. aveți același ideal și uzați de aceleași mijloace, vă rugăm să ne primiți pe noi, activiștii, de aliații dv. cei mai credincioși.

Cum de felul în care mânuezi armele, depinde în mare parte victoria, în înțelesul alianței noastre avem de făcut câteva rețeturi la metoda ce se aplică azi în școală pentru disciplina religioasă.

Recunoaștem cu toții că, în general, educația intelectuală a rupt echilibrul în paguba educației morale. Religia, cum se practică în școală, ajută și mână apă tot la moara intelectualismului, care de cele mai multe ori, e fals. Religia, dă cunoștințe, dar nu are prelungiri, se oprește la drumul jumătate, nu fructifică cunoștința, ca să rodească sentimentul. Religia fără sentiment, nu mai e religie. Religia a căreia țintă nu e dezvoltarea sentimentului, poate fi o știință, dar nu mai e o religie.

Înainte de a lua și dv. cuvântul, permiteți, vă rog, să mai adaug câteva observări despre tehnica școlii active în legătură cu religia:

1. De început, catehetul ar fi bine să aibă cel puțin un sertar cu material didactic religios.

2. Cele două ore de religie vor fi potrivite astfel în orar, ca să fie ținute continuativ. Ar fi bine să fie destinată religiei o înaintă sau o după amiază. Ora de religie să nu urmeze și nici să nu-i urmeze materie străină de religie.

3. Cum nu poate sta potirul între șuruburi și între alambicul de distilat spiritul, tot așa nu poate religia figura în orar între matematică și între chimie, dacă cumva matematica se ține pe mai departe la teorii abstracte și chimia la formule.

4. Pe cât e posibil, la ora de religie vor activa elevi de toate vrăstele și de ambe sexele, ca să formeze o comunitate religioasă.

5. *Păr. profesor Eugen Popa:* Pe cum se vede și manualul e suprimat.

*) Vezi No. 26 dela 25 Iunie 1944.

Eu: Am înlăturat manualul unic. Elevii vor avea mai multe manuale, în forma unor broșuri cu texte originale, anume alese. Cateheza va dispune de o bibliotecă cu cărți religioase pentru informații documentare.

6. Mulți sunt de părerea, că școala activă stă în directă opoziție cu expunerea. Protagonistul școlii active, psihologul elvețian *Claparède*, susține că-i activ cel ce stă pe scaun și ascultă expunerea concentrat și nu-i activ cel ce caută în silă cuvinte în dicționar. Școala activă are o activitate ca o dăruire de sine.

Toma Cocișiu

Știri mărunte

Deprinderi sufletești. În zilele de 23—26 Iunie, s'au ținut deprinderi sufletești în *Tătărlău* unde păstorește *păr. Ioan Pența*. Vestitor al cuvântului Dumnezeu a fost *păr. Dr. Alexandru Todea*, ajutat fiind la mărturisiri de frații întru Domnul: *Iovu Popa din Feisa*, *Valer Suci* din Crăciunel și *Ioan Pența*, preotul local, la îndemnul *păr. misionar*. Credincioșii au făcut vot lui Dumnezeu, că dacă parohia va fi ferită de urgia războiului, la sfârșit vor edifica o frumoasă biserică.

Mângăiere pentru răniții din Blaj. Dumineca trecută I. P. S. *Valeriu Traian*, în sobor de preoți, a slujit, o sf. *liturghie arhierescă*, în Biserica Arhierilor de lângă *Institutul Recunoștinții*, transformat în spital cu aproape o mie de pături. Răspunsurile corale le-a dat corul mixt „*Jacob Mureșianu*“ al catedralei, sub conducerea *păr. Celestin Cherebețiu*. Sfântul lăcaș de închinare era plin de răniți, unii, la dorința lor, duși la sf. slujbă cu târgile. Înaltul ierarh a rostit cu acest prilej un mișcător cuvânt de mângăiere și de învățură creștinească, pe care ascultătorii n'o să-l uite niciodată. (*Corresp.*)

Pentru pace. Credincioșii noștri din *Jidveiu*, unde păstorește *păr. S. Moldovanu*, au avut parte Duminecă, 18 Iunie, de mare bucurie sufletească. A avut loc o procesiune euharistică împreună cu litia la care au servit *Păr. Deac (Căpâlna) Popa (Cetatea de Baltă) Iovu (Feisa) Moldovanu (Jidveiu) Jidveianu (Sântă-Mărie) și Păr. Dr. Simion Crișanu dela Blaj*, care a vorbit despre Mângăierile credinței.

Locale. De praznicul SS. Apostoli Petru și Pavel a predicat în catedrală *păr. Dr. Simion Crișanu*, prof. de religie.

— *Examenele de bacalaureat* s'au încheiat. *Comisiile examinatoare:* a) La liceul teoretic „*Sf. Vasile cel Mare*“: *Președinte:* prof. univ. Ion Moga-Sibiu (istorie); *membri:* Virgil-Stanciu-Blaj (l. română); Gheorghe Pop-Blaj (franceză); Mihai Popa-Sibiu (filosofie); Nicolae Creangă-Sibiu (l. latină); Caius Lepa-Arad (geografie); Traian Cucuianu-Sibiu (matematici); Emil Mărza-Blaj (secretar). — S'au înscris 106 elevi și eleve, din Blaj și refugiați. Au reușit la scris: 103. Definitiv: 99. — b) *La Liceul Comercial*, comisia examinatoare: *Președinte:* prof. univ. Dr. Ștefan Manciușea-Timișoara (istorie-geografie); Dna Elena Vasilescu-Galați (științele comerciale); dș. Elena Borș-Piatra Neamțu (mărfuri); Lazar Chirilă-București (științele juridico-economice); Ilie Marinca-Turda (matematici); Ion Pop-Zeicani-Blaj (l. română); Eugen Bucur-Blaj (l. germană); Ioan Vultur-Blaj (l. franceză); Dr. Ioan Vesa-Blaj (l. italiană). — Înscriși: 129 elevi și eleve. Au reușit: 119. Candidații și candidatele erau dela liceele din Blaj, Alba Iulia și Turda, și dela câteva licee evacuate.

Pelerinaj. În ziua de 18 Iunie c., făcut mare pelerinaj la mănăstirea Părinților Franciscani din *Drăgești*, închinată Sf. Anton de Padua. În preseara sărbătorii s'au săvârșit multe servicii divine cu rugăciuni și predici pentru mulțimea adunată la acest loc de reculegere sufletească. Pelerinajul s'a desfășurat în prezența Excelenței Sale *Dr. Valeriu Tr. Frențu*, episcop de Oradea, administrator Apostolic al Mitropoliei române unite de Alba Iulia și Făgăraș, care a celebrat liturghia pontificală în sobor de preoți. A cuvântat liturghia pontificală în sobor de preoți. A cuvântat pelerinilor P. S. Sa *Mihai Robu*, episcopul Iașilor, evacuat la Beiuș, despre încrederea ce trebuie s'o avem în puterea și ajutorul sfinților. — Lăudat să fie Domnul pentru toate acestea lucruri bune. (C.)

Intregire. La liceul român unit de băieți din *Beiuș* e vacantă și catedra de *latină-elină*, ceace din greșală, s'a omis în publicarea adresei Nr. 509. 1944 din Nr. 25-1944 al „Unirii“.

Literatură cu kilogramul. După cum încrestează *Universul* (28. VI. 44), la Biblioteca Națională din Paris sosesc, la fiecare șase săptămâni, câte 2400 kg. literatură. Treaba se face așa, că fiecare editor din Franța e obligat să depună la Biblioteca Națională patru exemplare din fiecare operă pe care o editează. Pentru zona de sud a fost creat la Clermont-Ferrand un loc de colecționare unde sunt înregistrate cărțile și trimise în transporturi mari la Paris. Din acest depou, care există din Octombrie 1941, sunt transportate spre capitală, la fiecare șase săptămâni, 20 de lăzi cu câte 60 kilograme de cărți. Din zona de nord, Biblioteca Națională primește aproape aceeași cantitate de cărți, așa încât Biblioteca Națională capătă zilnic peste 50 kilograme de literatură.

† **Avocat Gheorghe Gh. Munteanu (Gicu)**, din Brașov, locot. în rezervă 1 Vânători, la vârsta de 30 de ani, a căzut, eroic, pe front, în Moldova, lângă Iași, la „*Movila lui Samoila*“, în ziua de 23 Aprilie 1944. — Doarmă în pace și liniște!

Telefonul „Unirii“

Dr. A. Pordea, Călan. Am primit 1000 Lei în contul abonamentului pe 1/2 an și vă rugăm primiți călduroase mulțumite pentru sprijinul ce ne acordați.

I. Albin, Comloșul-mare. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei pentru completarea abonamentului pe 1944.

I. Saianțiu Ocna-Mureș. Am primit 500 Lei prin Dl. Dr. A. Popa. Această sumă s'a repartizat: 200 Lei pe 1941, 250 Lei pe 1942 și 50 Lei pe 1943. Mai restați până la finea anului curent încă 750 Lei.

Copleșită de durere, Maria, soție, asistată de copilașii dragi: Mihai, Gabriela și Horia-Basarab, ca și de mama îndurerată, anunță pe toți cei cari l-au iubit: rudeni, prieteni și cunoscuți, că Marți 11 Iulie 1944, fiind ziua de naștere a scumpului lor

VIRGIL STOICA

profesor la Școala Normală de Învățători și locotenent în rezervă la Reg. 8 Roșiori

căzut eroic în ziua de 14 Mai 1944, lovit de schije, în luptele pentru apărarea pământului Moldovei, se va oficia pentru sufletul său drept și bun Sf. Liturghie și Parastas, în Blaj, la Casa Domnului, la ora 8.

Rugați-Vă pentru el!

Totodată aducem încercerele noastre mulțumiri celor cari au încercat prin cuvinte, scrisori sau telegrame să ușureze o parte din durerea noastră nemărginită.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

„Inreg. F.S. 34/1931 Arad“ cf. dispozițiilor în vigoare

Cea mai veche și mai mare turnătorie de copote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată. Rechizite și s'aune de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

